

تغییر و نوآوری آموزشی

تالیف:

دکتر امیرحسین محمد داودی

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه

محدثه مطهری

کارشناس ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه

۱۴۰۱

انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه

سرشناسه	: محمد داودی، امیرحسین، ۱۳۵۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: تغییر و نوآوری آموزشی / تألیف امیرحسین محمد داودی، محدثه مطهری.
مشخصات نشر	: ساوه: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساوه، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۳۸۰ ص: مصور، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۹۱۳۶۷-۴-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۳۶۱] - ۳۸۰.
موضوع	: آموزش و پرورش و جهانی شدن Education and globalization آموزش و پرورش -- نوآوری Educational innovations تحولات آموزشی Educational change سازمان -- نوآوری Organization -- Technological innovations رهبری آموزشی Educational leadership برنامه های درسی Education -- Curricula کارآفرینی Entrepreneurship
شناسه افزوده	: مطهری، محدثه، ۱۳۷۱ -
شناسه افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامی. واحد ساوه
رده بندی کنگره	: LC۱۹۱
رده بندی دیویی	: ۳۰۶/۴۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۸۱۱۹۴۸
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

نام کتاب: تغییر و نوآوری آموزشی

مولفان: دکتر امیرحسین محمد داودی، محدثه مطهری

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه

طراح جلد: رضا کاوه

چاپ اول: ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: نسل نو

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۱۳۶۷-۴-۵

قیمت: ۱۲۰،۰۰۰ تومان

شماره پخش: ۰۹۱۹۶۶۸۷۰۹۴

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۲۱
فصل اول: تحولات جهانی و نسبت آن با تغییر و تحول در نظام های آموزشی	۲۳
مقدمه.....	۲۳
۱-۱- جهانی شدن.....	۲۴
الف) جهانی شدن به عنوان بین المللی شدن.....	۲۵
ب) جهانی شدن به مثابه مرز زدایی و آزادسازی.....	۲۶
ج) جهانی شدن به معنای دنیایی شدن.....	۲۶
د) جهانی شدن مترادف غربی شدن و تجدد طلبی.....	۲۶
ه) جهانی شدن یا سرزمین زدایی.....	۲۶
۲-۱- تاریخچه جهانی شدن.....	۲۸
۳-۱- نظریه های جهانی شدن.....	۳۰
۴-۱- جهانی شدن و آموزش و پرورش.....	۳۵
۵-۱- جهانی شدن و ضرورت تحول در آموزش و پرورش.....	۳۶
۶-۱- فرصت و تهدیدهای جهانی شدن.....	۳۷
۷-۱- چالش های نظام آموزش و پرورش جهان در قرن ۲۱.....	۴۰
۸-۱- دیدگاه موافقین و مخالفین جهانی شدن در آموزش و پرورش.....	۵۰
۹-۱- پیامدهای جهانی شدن در نظام آموزشی.....	۵۱

۱-۱۰-۱- راهکارها و پیشنهادهایی جهت انطباق با پدیده‌های جهانی‌شدن در نظام‌های آموزشی ...	۵۲
خودآزمایی	۵۴
فصل دوم: مفاهیم تغییر، تحول و نوآوری در سازمان و نسبت آنها با یکدیگر	۵۷
مقدمه	۵۷
۱-۲- اصطلاحات	۵۸
۲-۲- ماهیت تغییر	۶۲
۳-۲- ابعاد تغییر	۶۳
۴-۲- تغییر در مقابل ثبات	۶۶
۵-۲- تغییر در سازمان‌های آموزشی	۶۷
۶-۲- انواع تغییر در سازمان‌های آموزشی	۶۸
۷-۲- سطوح تغییر در سازمان‌های آموزشی	۷۰
۸-۲- اهمیت تغییر در سازمان‌های آموزشی	۷۶
۹-۲- عوامل محرک تغییرات آموزشی	۷۷
۱۰-۲- فرآیند تغییر در سازمان‌های آموزشی	۷۹
۱۱-۲- مدیریت فرایند تغییرات آموزشی	۸۳
۱۲-۲- تحول	۸۴
۱۳-۲- نیاز به تحول	۸۴
۱۴-۲- مدیران به‌عنوان عامل تحول	۸۵
۱۵-۲- تحول در نظام‌های آموزشی	۸۶
۱۶-۲- مؤلفه‌های تحول در نظام آموزشی	۸۸
۱۷-۲- مراحل تحول در نظام آموزشی	۹۰
۱۸-۲- راهکارهایی برای ایجاد تحول در نظام آموزشی:	۹۱
۱۹-۲- نوآوری	۹۳
۲۰-۲- تفاوت‌های خلاقیت، نوآوری، ابتکار، ابداع، کشف، اختراع و تازگی	۹۳

۹۵.....	۲۱-۲ مؤلفه‌های نوآوری در سازمان
۹۶.....	۲۲-۲ انواع نوآوری
۹۷.....	۲۳-۲ مدیریت نوآوری
۹۸.....	۲۴-۲ ضرورت مدیریت نوآوری در سازمان‌های آموزشی
۹۹.....	۲۵-۲ نوآوری آموزشی چیست
۹۹.....	۲۶-۲ اشکال نوآوری آموزشی
۱۰۰.....	۲۷-۲ سطوح و جنبه‌های نوآوری آموزشی
۱۰۰.....	۲۸-۲ فرآیند نوآوری آموزشی
۱۰۳.....	۲۹-۲ نوآوری‌های مدرسه‌ای
۱۰۵.....	۳۰-۲ موانع و مشکلات نوآوری در آموزش و پرورش
۱۰۵.....	۳۱-۲ راهکارهای رفع موانع نوآوری در آموزش و پرورش
۱۰۶.....	۳۲-۲ راهبردهای مدیریتی مؤثر در خلاقیت و نوآوری مدرسه
۱۱۱.....	خودآزمایی

فصل سوم: رویکردها و الگوهای هدایت تغییر و تحول در سازمان

۱۱۵.....	مقدمه
۱۱۶.....	۱-۳ دیدگاه‌های تغییر
۱۱۸.....	۲-۳ فلسفه‌های سه‌گانه تغییر سازمانی از دیدگاه مدرنیست، نمادین تفسیری و پست‌مدرنیست
۱۳۱.....	۳-۳ نظریه‌های تغییر سازمانی
۱۴۳.....	۴-۳ الگوهای تغییر برنامه‌ریزی‌شده
۱۵۱.....	۵-۳ مدل‌های و نظریه‌های تغییر برنامه‌ریزی‌شده
۱۵۸.....	۶-۳ مدل‌های مدیریت تغییر
۱۶۴.....	۷-۳ رسالت مدیریت تغییر
۱۶۵.....	۸-۳ مدل‌های تحول سازمانی
۱۷۱.....	۹-۳ مدلی برای ایجاد تحول در نظام آموزشی

۱۸۶.....	۳-۱۰- مدل سیستمی تحول در نظام آموزشی
۱۸۸.....	۳-۱۱- فرآیند مدیریت تحول در نظام آموزشی با توجه به رویکرد سیستمی
۱۹۱.....	خودآزمایی

فصل چهارم: مقاومت در برابر تغییر و نوآوری و راهبردهای مواجهه با آن..... ۱۹۳

۱۹۳.....	مقدمه
۱۹۴.....	۴-۱- واکنش‌ها نسبت به تغییر سازمانی
۱۹۴.....	۴-۲- مقاومت در برابر تغییر
۱۹۶.....	۴-۳- مفهوم مقاومت در برابر تغییر
۱۹۷.....	۴-۴- انواع مقاومت در برابر تغییر
۲۰۳.....	۴-۵- منابع ایجادکننده مقاومت در برابر تغییر
۲۰۵.....	۴-۶- علل مقاومت در برابر تغییر از دیدگاه‌های مختلف
۲۱۳.....	۴-۷- مقاومت در برابر تغییر در سازمان‌های آموزشی
۲۱۵.....	۴-۸- مدیریت مقاومت در برابر تغییر در سازمان‌های آموزشی
۲۱۶.....	۴-۹- راهبردهای غلبه بر مقاومت در برابر تغییر در سازمان‌های آموزشی
۲۱۶.....	راهبردهای غلبه بر مقاومت در برابر تغییر می‌پردازیم:
۲۲۱.....	۴-۱۰- مدل استراتژی مدیریت مقاومت در برابر تغییر
۲۲۳.....	۴-۱۱- بروز مقاومت در برابر نوآوری‌های آموزشی
۲۲۷.....	۴-۱۲- عوامل ایجادکننده مقاومت در برابر نوآوری
۲۲۸.....	۴-۱۳- راهکارهای غلبه بر مشکلات پیش روی نوآوری‌های آموزشی
۲۳۶.....	خودآزمایی

فصل پنجم: نقش و کارکردهای رهبران در فرآیند تغییر و تحول سازمانی..... ۲۳۹

۲۳۹.....	مقدمه
۲۴۰.....	۵-۱- رهبری چیست؟
۲۴۳.....	۵-۲- رهبری به‌عنوان یک وظیفه مدیریت

۳-۵- تمایز رهبری با مدیریت.....	۲۴۳
۴-۵- رهبری آموزشی.....	۲۴۵
۵-۵- رهبری آموزشی و ایجاد تغییر و حرکت.....	۲۴۶
۶-۵- سبک‌های رهبری.....	۲۵۲
۷-۵- نظریه‌های رهبری: اقتضایی، تبادلی و تحولی.....	۲۵۷
۸-۵- ویژگی‌های رهبری تحول‌گرا.....	۲۶۱
۹-۵- ابعاد و عناصر رهبری تحول‌گرا.....	۲۶۲
۱۰-۵- پیامدهای رهبری تحول‌گرا در نظام آموزشی.....	۲۶۸
خودآزمایی.....	۲۶۹
فصل ششم: نوآوری در مدیریت فرایند آموزش و یادگیری.....	۲۷۱
مقدمه.....	۲۷۱
۱-۶- تعاریف آموزش.....	۲۷۲
۲-۶- آموزش در مقایسه با تدریس.....	۲۷۳
۳-۶- تعاریف یادگیری.....	۲۷۴
۴-۶- تفاوت‌های آموزش با یادگیری.....	۲۷۶
۵-۶- فرآیند یاددهی - یادگیری.....	۲۷۷
۶-۶- فناوری اطلاعات و ارتباطات چیست؟.....	۲۷۹
۷-۶- اجزای فناوری اطلاعات و ارتباطات.....	۲۸۰
۸-۶- فناوری اطلاعات و ارتباطات در نظام آموزشی.....	۲۸۳
۹-۶- ضرورت فناوری اطلاعات و ارتباطات در نظام آموزشی.....	۲۸۴
۱۰-۶- محیط‌های آموزشی و یادگیری مبتنی بر فناوری اطلاعات.....	۲۸۵
۱۱-۶- رویکردهای استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در نظام آموزشی.....	۲۸۸
۱۲-۶- توسعه نقش حرفه‌ای معلمان و کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش.....	۲۹۰
۱۳-۶- تأثیرات فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و یادگیری.....	۲۹۱

پیشگفتار

بزرگ‌ترین خطر هنگام به وجود آمدن تغییرات، خود تغییرات نیستند؛ بلکه عمل کردن با منطق دیروز است "پیتر دراکر"^۱

تفاوت بین یک رهبر و یک دنباله‌رو در نوآوری است "استیو جابز"^۲

توسعه و پیشرفت هر کشوری به‌صورت همه‌جانبه و پایدار وابسته به نظام آموزشی آن کشور است. عصر حاضر، عصر جهانی‌شدن، عصر فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی جدید، عصر مجازی و فرا صنعتی است. با توجه به تحولاتی که در جهان رخ می‌دهد، سازمان‌ها از جمله سازمان‌های آموزشی نیز دچار تغییرات زیادی می‌شوند. از طریق نظام آموزشی (آموزش و پرورش ابتدایی، متوسطه و آموزش عالی) با تمام اجزاء و عناصر جامعه در ارتباط هست و یکی از عرصه‌هایی است که هم از فرآیند جهانی‌شدن متأثر و هم می‌تواند بر آن تأثیر بگذارد. دنیای جهانی‌شدن که تغییرات و تحولات و نوآوری‌های بسیاری را به ارمغان می‌آورد؛ در این میان باید با برنامه‌ریزی صحیح در تعلیم و تربیت تابع تغییرات شویم و همچنین رهبران سازمان‌های آموزشی باید نوآوری را به‌عنوان یک اصل در سازمانشان نهادینه کنند که در غیر این صورت نظام آموزشی بدون توجه به تغییر و نوآوری محکوم به فنا و نابودی می‌شود.

کتاب تغییر و نوآوری آموزشی در هشت فصل به رشته تحریر در آمده است.

- فصل اول: تحولات جهانی و نسبت آن با تغییر و تحول در نظام‌های آموزشی
- فصل دوم: مفاهیم تغییر، تحول و نوآوری در سازمان و نسبت آن‌ها با یکدیگر
- فصل سوم: رویکردها و الگوهای هدایت تغییر و تحول در سازمان

1- Peter Drucker

2- Steve Jobs

- فصل چهارم: مقاومت در برابر تغییر و نوآوری و راهبردهای مواجهه با آن
 - فصل پنجم: نقش و کارکردهای رهبران در فرآیند تغییر و تحول سازمانی
 - فصل ششم: نوآوری در مدیریت فرایند آموزش و یادگیری
 - فصل هفتم: نوآوری در فرآیند حل مسئله و بهبود مستمر برنامه‌های آموزشی
 - فصل هشتم: رهبری فرآیند آموزش و یادگیری با رویکرد کارآفرینی
- در پایان هر فصل متناسب با محتوای فصل، سؤالاتی در نظر گرفته شده است.

امیدواریم با مطالعه این کتاب ارزشمند؛ مدیران، صاحب‌نظران، محققان، استادان و دانشجویان بتوانند ضمن ارتقاء دانش علمی خود در حوزه تغییر و نوآوری، نسبت به جاری‌سازی آن در زندگی شخصی، سازمانی و اجتماعی خود همت گمارند.

صمیمانه آرزو داریم خوانندگان این کتاب، نگارندگان آن را از نظرها، پیشنهادها و انتقادهای سازنده‌ی خود بهره‌مند سازند.

دکتر امیرحسین محمد داودی، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه

adavoudi838@yahoo.com

محدثه مطهری، کارشناس ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه

motahary.m70@gmail.com